

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

Zvláštní škola a Pomocná škola Trhové Sviny, Nové Město 228

Nové Město 228, 374 01 Trhové Sviny

Identifikátor školy: 600 022 226

Zřizovatel: Školský úřad České Budějovice, Nerudova 59

Termín konání orientační inspekce : 18. - 23. 11. 1999

Čj.	0712665/99-4029
Signatura	og1nt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Orientační inspekce se uskutečnila ve Zvláštní škole Týn nad Vltavou, která se stala dnem 1. 9. 1999 rozhodnutím MŠMT ČR čj. 13 340/99-22 odloučeným pracovištěm právního subjektu Zvláštní škola a Pomocná škola Trhové Sviny, Nové Město 228.

Český jazyk, matematika

Při plánování výuky českého jazyka a matematiky vycházejí učitelky ze Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a Učebního dokumentu pomocná škola čj. 24 035/97-22. Integrovaný žák ve třídě pomocné školy postupuje podle individuálního vzdělávacího a výchovného plánu. Měsíční plány všech učitelek respektují stanovené okruhy učiva, určují časovou dotaci a potřebné materiální zabezpečení, počítá se v nich s vyučováním zpravidla ve dvou, ale i pěti odděleních v jedné třídě. Přípravy na vyučovací hodiny vycházejí z těchto plánů a reagují na aktuální situaci ve třídě.

Výuku zajišťují odborně a pedagogicky způsobilé učitelky s dlouholetými zkušenostmi s vyučováním žáků s mentálním postižením, což se příznivě projevuje na kvalitě jejich práce.

Třídy sice nejsou příliš prostorné, ale účelně zařízené, tři z nich byly vybaveny novými žakovskými lavicemi a židlemi. Stěny na chodbách i ve třídách jsou využity k dlouhodobé i aktuální expozici velkého množství přehledů probíraného učiva, obrazů, žakovských prací a tematicky zaměřenými nástěnkami. Žáci mají k dispozici dostatek učebnic a pracovních sešitů s doložkami MŠMT ČR. Výuce čtení slouží i žakovská knihovna, která je však málo obsáhlá, většina titulů je již starší a pro žáky méně přitažlivá. Učitelky při vyučování používají řadu názorných pomůcek, často vlastní výroby. Psychohygienické podmínky jsou ztíženy výukou v odděleních, zejména v I. třídě, která má žáky 1. a 3. ročníku zvláštní školy, 4 žáky různých stupňů pomocné školy a další žák postupuje podle individuálního výchovně vzdělávacího plánu.

Od nejnižších ročníků jsou žáci vedeni k samostatnosti, schopnosti soustředit se na práci i po dobu, kdy učitelka pracuje s ostatními odděleními ve třídě. Zřetelný důraz je kladen na individuální přístup a přizpůsobení tempa výuky i rozsahu učiva věku a schopnostem žáků. Vhodně je zařazována společná činnost žáků různých ročníků při spirálovém opakování a upevňování učiva. Vzniká tak dostatečný prostor k procvičování učiva jednak při samostatné práci, ale i při frontální a skupinové výuce. Při hodinách českého jazyka jsou pravidelně používány netradiční formy výuky např. dramatizace, v matematice zase didaktické hry, které oživují zájem žáků a nenásilným způsobem rozvíjejí jejich slovní zásobu, schopnost komunikace a spolupráce.

Žáci jsou často pozitivně motivováni a pochváleni za dobrou práci. Při hodnocení učitelky vycházejí z individuálních schopností žáků. Ve vztazích učitelek k žákům převládá vlídnost a pochopení, zejména v I. a II. třídě.

Plánování, podmínky, metody a formy výuky, motivace a hodnocení i rozvoj komunikace mají velmi dobrou úroveň.

Ve výuce českého jazyka a matematiky výrazně převažují pozitivní zjištění.

Pracovní vyučování

Týdenní dotace vyučovacích hodin pracovního vyučování je dodržena v souladu s přijatým vzdělávacím programem, kromě šestého a sedmého ročníku, kde je snížena o 1 hodinu. V devátém ročníku je týdenní dotace snížena o 2 hodiny. Tato snížení umožňují dodatky k učebnímu plánu v případě, že tyto hodiny budou věnovány výuce jiného předmětu.

Učivo v jednotlivých ročnících je v souladu se vzdělávacím programem a je přizpůsobeno materiálním a prostorovým možnostem školy tak, jak to umožňuje zvolený vzdělávací program. Vzhledem k tomu, že v jedné skupině jsou žáci různých ročníků, připravují učitelky takové pracovní činnosti, které jsou blízké použitým materiálem, ale liší se v náročnosti pracovního postupu mladších a starších žáků.

Výuka probíhá ve školní dílně, kuchyňce, ve třídách a na pozemku. Dílna i kuchyňka jsou vybaveny dostatečným množstvím nářadí a náčiní, do kuchyňky jsou postupně pořizovány moderní spotřebiče. Materiál zajišťují většinou učitelky nad rámec svých pracovních povinností a zejména pro dílenské práce není příliš velký výběr. Pro účelné využití času výuky mají žáci vyšších ročníků k dispozici nákresy výrobků. Učitelky dbají na praktické využívání získaných pracovních dovedností a na vyváženost teoretických a praktických znalostí. Výuka je organizována převážně ve dvouhodinových celcích. V péči o dítě učitelka důsledně připravuje žákyně pro reálný život - nejprve navštívily prodejnu, kde společně s učitelkou posuzovaly vlastnosti a přednosti jednotlivých typů kojenecké výbavy a kočárků. Po návratu do školy se v další hodině věnovaly koupání kojence - své miminko a výbavičku pro dítě měly všechny vzorně připravené. Učitelka velmi dobře zná své žákyně, vhodně volí slova a tempo postupu. Průběžně prováděla korekci chyb. Poznámky v sešitech obsahují jádro sdělení a pomáhají při utvrzování učiva.

Žáci a žákyně jsou vedeni ke správným pracovním návykům, schopnosti spolupráce se spolužáky a šetření materiálem. Při práci ve třídě nejsou vždy používány ochranné obleky nebo zástěry.

Učitelky žáky v průběhu výuky hodnotí a motivují. Porovnáním výkonů získávají žáci okamžitou zpětnou vazbu pro svou činnost.

Plánování, organizace, formy a metody výuky mají velmi dobrou úroveň. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace se žáky jsou vynikající. Podmínky pro výuku jsou na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepčním záměrem Zvláštní školy Týn nad Vltavou je rozvíjet osobnost žáků pro zařazení do života tak, aby byly co nejvíce eliminovány důsledky jejich mentálního a v mnohých případech současně i sociálního postižení. Zohledňováním jejich individuálních schopností je soustavně vést k volbě přiměřené profese a připravit je k úspěšnému zvládnutí odborných učilišť. Pro zlepšení estetického působení školy se plánuje pokračovat v obnovování opotřebovaného nábytku ve třídách.

Škola plní Vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22. Nepovinné předměty, ani zájmové kroužky žákům nenabízí.

Závažným zjištěním je, že v šestém, sedmém a devátém ročníku zvláštní školy není dodržena celková týdenní dotace vyučovacích hodin a je v každém jmenovaném ročníku snížena o 1 hodinu týdně.

V ročním plánu práce je zakotvena spolupráce s rodiči, pedagogicko psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem, pediatrem, policií a základními školami. Dále jsou plánovány výstavky z prací žáků, exkurze do závodů a odborných učilišť, školní výlet, besedy a kulturní pořady. Výchovné působení je zaměřeno na pěstování a utvrzování návyků kulturního chování a jednání.

Organizování

Ředitelka právního subjektu Zvláštní a Pomocná škola Trhové Sviny ustanovila ve Zvláštní škole Týn nad Vltavou vedoucí pracovníci elokovaného pracoviště a předala jí pověření a pracovní náplň, ve které se projevuje nerovnováha mezi zodpovědností a pravomocemi. Ve škole zrušila jednu třídu, funkci výchovné poradkyně a protidrogové koordinátorky. Zřídila metodický orgán. Všechny pracovnice obdržely pracovní náplně, ve kterých jsou stanoveny jejich povinnosti. Také určila učitelkám počet přesčasových hodin, se kterým souhlasily.

Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů, je řádně vedena. Výroční zpráva školy je po obsahové stránce zpracována v souladu s požadavky § 17e odst. 2 zákona č. 135/2995 Sb.

Materiální a technické vybavení se v posledních letech postupně podle finančních možností zlepšovalo. Do tří učeben, sborovny a ředitelny byl zakoupen nový nábytek. Byla adaptována herna a nakoupeny moderní pomůcky pro výuku přírodopisu. Postupně je rozšiřována videotéka. Školní budova je opatřena novými okapy, hromosvody, střešní krytinou a omítkou. Jako sponzorský dar od JETE obdrželi žáci stavebnici NOE.

Informace jsou předávány do školy při návštěvách ředitelky a jejího zástupce osobně, nebo telefonicky a poštou. Písemné materiály jsou k dispozici všem pracovnícím. Rodiče jsou informováni prostřednictvím žákovských knížek a na rodičovských schůzkách, k osobnímu jednání je jim škola kdykoli k dispozici. Pro veřejnost jsou pořádány každoročně výstavy žákovských výrobků. Výchovný poradce je společný pro všechna pracoviště a bude sem přijíždět ze zvláštní školy v Trhových Svinech. S žáky a rodiči se bude muset postupně seznamovat. Bezprostřední kontakt výchovného poradce se žáky a znalost jejich rodinného zázemí se sníží.

Nejdůležitějším orgánem v práci školy jsou pedagogické rady, které slouží k vytváření dlouhodobější koncepce. Vnitřní informační systém v odloučeném pracovišti je vzhledem k velikosti zařízení jednoduchý, otevřený a účinný, opírá se hlavně o osobní jednání. Vztahy mezi novým vedením a pracovníci zdejší školy se teprve vytvářejí a vyjasňují. O jejich kvalitě se právě rozhoduje a bylo by předčasné již hodnotit.

Vedení a motivování pracovníků

Vztahy mezi pracovníci Zvláštní školy v Týně nad Vltavou se vyznačují vzájemnou důvěrou, v rozhodovacích procesech se projevuje zodpovědnost a vzájemná spolupráce. Nová ředitelka má vytvořen svůj styl vedení lidí, který je pro pracovnice neobvyklý a postupně se mu přizpůsobují.

Kontrolní mechanismy

Přílohou ročního plánu je plán kontrolní činnosti ředitelky. Kontrolní návštěvu ve zdejší škole uskutečňuje ředitelka se svým zástupcem průměrně ve čtrnáctidenních intervalech. Hospitační činnost ředitelky se zaměřuje na zvyšování kvality výuky. Záznamy z hospitací a kontrol i následné pohovory s učitelkami slouží ke zkvalitňování péče o žáky. Účinnost pedagogické práce je sledována spoluprací s odbornými učiteli.

Finanční prostředky určené na provoz školy jsou účelně využívány.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy směřuje k budoucímu přičlenění Zvláštní školy Týn nad Vltavou k některé základní škole v Týně nad Vltavou, až k tomu budou stanoveny legislativní podmínky. Z toho důvodu převzala ředitelka právního subjektu Zvláštní škola a Pomocná škola Trhové Sviny pouze zaměstnance, veškerý movitý i nemovitý majetek zůstává majetkem obce.

Zrušením jedné třídy došlo ke zvýšení naplněnosti tříd do té míry, že nemohou být přijati dva žáci, kteří čekají na zařazení. Snížila se možnost kontaktu výchovného poradce s rodiči a žáky. Na pracovišti jsou v nerovnováze zodpovědnost s pravomocemi.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 13 340/99-22
- Povinná dokumentace podle § 38a, odst. 1, zákona č. 29/1984 Sb. ve znění pozdějších změn
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1998/99
- Program výchovně vzdělávací činnosti Zvláštní a Pomocné školy Trhové Sviny
- Organizační řád
- Pracovní náplně pracovníků
- Plán činnosti listopad – prosinec
- Záznamy z hospitací

ZÁVĚR

Zvláštní škola Týn nad Vltavou velmi dobře plní své poslání v péči o žáky s mentálním postižením. Pedagogický kolektiv tvoří erudované a zkušené učitelky, které přistupují velmi odpovědně, citlivě a s pochopením ke svým žákům. Ve své práci uplatňují demokratické postoje a moderní metody výuky. V současné době prožívají období organizačních změn a postupně se jim přizpůsobují.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Irena Urbanová	Mgr. Irena Urbanová v.r.
Členové týmu	Mgr. Vladimír Ira	Mgr. Vladimír Ira v.r.

V Českých Budějovicích dne 9. 12. 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 12. 1999

Razítko

Mgr. Marie Homolková v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání	Podpis příjemce nebo čj.
---------	----------------	--------------------------

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Školský úřad, Nerudova 59, České Budějovice	2000-01-05	3851/99

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
23. 12. 1999	2767/99	Připomínky k inspekční zprávě byly podány